

**HOMILIA DE LES EXÈQUIES DE
MONS. JAUME TRASERRA I CUNILLERA
BISBE EMÈRIT DE SOLSONA**

De genolls es posa la víctima en mans del botxí, l'esclau davant del seu amo i el pobre que capta pel carrer. De genolls, però, també es posa qui adora Déu, qui té cura del que està malalt o impedit.

En un món marcat per les dinàmiques del poder, on es lloen les actituds d'autoafirmació i d'autoconstrucció, on el model d'home és l'individu posat dempeus, altiu, prepotent i autosuficient, escoltar que la vida i la saviesa es troba en el fet de posar-se de genolls és fortament paradoxal i contracultural.

Avui, en l'enterrament d'un gran home, d'una ment privilegiada, d'una formació inigualable, d'una cultura enciclopèdica, sorprenentment no hem de parlar d'ell, sinó d'un moltíssim, infinitament més gran que ell. Avui, hem de parlar d'aquell que, essent rei de l'univers, es va vestir de servent i de genolls es va postrar davant dels seus deixebles i els va rentar els peus.

Moltes vegades havia escoltat del bisbe Jaume com el colpia aquest passatge evangèlic i en concret el gest de posar-se de genolls a rentar els peus.

Ja en la missa de la seva presa de possessió a Solsona, fa més de 17 anys, havia escollit aquest evangeli que acabem d'escoltar. Deia en aquella homilia: “No pot ser altra la fesomia del bisbe. Ha estat posat al davant de l'Església per ser una imatge viva i transparent de Crist. Està cridat a fer seus l'estil de vida, els sentiments, les actituds que són propis de Jesucrist. La imatge preciosa de Jesús agenollat davant dels deixebles l'ha d'acompanyar sempre”.

Dies abans m'havia confessat que se sentia temptat d'aturar-se a mitja processó d'entrada, fer aturar el cant, posar-se de genolls enmig del passadís de la catedral fent uns moments de silenci i recordar-se a si mateix i a tothom que ell havia estat enviat a Solsona a rentar els peus de tots i cadascun dels habitants d'aquelles comarques. Un gest que s'inspirava en la litúrgia papal antiga quan, en les processons d'entrada a la basílica de Sant Pere del Vaticà, la cadira gestatòria s'aturava, es feia el silenci i l'acòlit que portava la creu processional es girava cap al sant pare, es posava de

genolls i cantava amb veu poderosa: *Pater Sancte, sic transiit gloria mundi* -Sant Pare, així passa la glòria del món-. El gest, que no va arribar a fer, s'inspirava en aquesta litúrgia, però engalzava amb el rentament de peus que es va proclamar, com avui, en aquella eucaristia de presa de possessió. De fet, el seu lema episcopal ja expressava aquest misteri pregon: *Amoris officium pascere*, l'ofici de pastor és un ofici d'amor, és un ofici de servei, de lliurament als altres, a l'estil de Jesús que renta els peus dels seus deixebles.

Als Evangelis, molts malalts i endimoniats es prostren davant de Jesús. Pere, després de la pesca miraculosa, s'agenolla davant d'Ell. L'evangeli en poques ocasions narra que Jesús s'agenollés. S'hi va negar quan el diable li demanava que es prostrés per adorar-lo. Es va agenollar per pregar a l'hort de Getsemaní i ho feu, clarament, quan s'ajupí per rentar els peus als deixebles. Així, doncs, fou aquella nit santa del Dijous de passió, quan s'inaugurava el tridu del gran misteri de l'amor de Déu, que Jesús es va agenollar davant del seu Pare i davant dels amics.

Aquest gest ve introduït per una síntesi teològica de gran envergadura, pòrtic de la narració de la seva passió, mort i resurrecció: "Era abans de la festa de Pasqua. Jesús sabia que havia arribat la seva hora, l'hora de passar d'aquest món al Pare. Ell, que havia estimat els seus que eren al món, els estimà fins a l'extrem".

Tot el que va fer Jesús en aquell sopar, a l'hort, davant del sanedrí, d'Herodes a Pilat, al pretori, de camí cap al Gòlgota, dalt de la creu i en el sepulcre, va ser un acte d'amor extraordinari, sublim, culminació de tota la seva obra i missió.

El diàleg amb Pere quan es resisteix a ser rentat i l'ensenyament que Jesús dona a tots els deixebles quan acaba de rentar-los els peus revela clarament la magnitud de la seva missió i de la seva imminent culminació.

En Jesús, Déu es posa de genolls davant de cada persona, en actitud d'amor veritable: un amor que serveix, renta, cura i perdona. No es tracta d'un gest condescendent o paternalista, com qui fa una almoïna a un pobre pel carrer sense ajupir-se per posar-se a la seva alçada, sense mirar-lo als ulls amb tendresa, lliurant simplement una peça metàl·lica que ni dignifica l'un ni l'altre. El gest de Jesús és un servei humil i veritablement misericordiós. Déu no ve a ajudar-nos passant tibet davant de la nostra prostració o misèria, sinó que s'abaixa, s'inclina i, més encara, ens renta amb delicadesa i tendresa de les nostres misèries, brutícies i xacres.

Diu Jesús a Pere: “si no et rento, no tindràs part en mi”.

La passió, mort i resurrecció de Jesús és l'esdeveniment que canvia la història. És l'amor de Déu per la humanitat, concentrat en un moment de la història, però amb un efecte imparable com el d'una allau o un tsunami. Arrenca en aquella nit santa del rentament de peus als deixebles i arriba a cadascun de nosaltres quan un deixeble seu està disposat a rentar-nos els peus i nosaltres li ho permetem.

Com n'és d'important que la nostra Església sigui una Església agenollada. Una Església que de genolls adori Déu en esperit i en veritat, per arribar a esdevenir una Església prompta a agenollar-se davant de tothom amb gran amor.

Com n'és d'important que tots i cadascun de nosaltres ens fem prou vulnerables per tal de permetre que ens rentin els peus, que algú s'agenolli davant de la meva vida i vessi amor damunt de totes les meves misèries, angoixes, tristeses i buidors.

És possible que molts dels que sou avui aquí, especialment vosaltres, estimats nebots i renebots del “tío Jaume”, us pregunteu sobre el sentit de la vida i de la mort. Potser sou molts els que no teniu una experiència serena i positiva de la mort de les persones que heu estimat. Us puc testimoniar, junt amb els nebots del bisbe Traserra, que hem tingut el privilegi de contemplar un camí cap a la mort impactant i interpel·lador. Mons. Traserra va morir en pau i serenament, amb plena consciència i amb desig que arribés l'hora, no només pel sofriment que li causava la malaltia, sinó perquè morint es posava en mans d'un Déu fiable, d'un Déu que de genolls l'havia salvat: l'havia perdonat, l'havia seduït, ara l'acolliria amb goig i misericòrdia en el seu regne i a la fi dels temps el ressuscitaria.

L'ensenyament de Jesús després de rentar els peus als deixebles diu: “si, doncs, jo, que soc el Mestre i el Senyor, us he rentat els peus, també vosaltres us els heu de rentar els uns als altres”.

L'amor es marceix si es queda només en un mateix.

Tenir cura en la vellesa dels qui ens van estimar en la infantesa. Estimar els propis fills com ho van fer amb nosaltres els nostres pares. Estimar els altres tal com ens hem sentit estimats per Déu Nostre Senyor en la nostra conversió i en el camí que hem fet com a deixebles. Aquesta és la dinàmica de l'amor: es rep i es dona.

Hi ha persones que mai s'han sentit estimades o bé les han estimat malament –possessivament, abusivament...-. És normal que els costi estimar, que visquin enfadades, crispades o receloses. Com n'és de necessari per a tantes persones que han patit els estralls de la greu crisi afectiva d'aquest nostre temps trobar algú que els estimi incondicionalment i que així els curi el seu cor ferit. Recordeu el retrat entranyable del perdó misericordiós del bisbe de Digne envers Jean Valjean a la novel·la *Els miserables*, d'Hugo?

Més dramàtic és el cas del qui ha estat estimat i per duresa de cor, per egoisme o gasiveria no estima ningú o pensant-se estimar l'únic que fa és usar i abusar dels altres. L'amor que un dia va rebre, com que no es pot donar, es podreix i ho corromp tot.

La vida es juga en l'amor, en el fet de viure de genolls. Ho sap la mare i el pare de família, ho sap el fill que té els pares grans, ho sap tothom qui treballa amb altres persones, ho sap el qui visita hospitals o presons. Ho sap qui s'ha sentit estimat.

A mi, em fa bé preguntar-me, de tant en tant, quant de temps fa que no em poso de genolls, físicament, davant d'algú? Com puc estimar i donar-me a algú avui d'una manera concreta?

La passió del bisbe Jaume per aquest passatge evangèlic me l'ha fet estimar i contemplar més i més en el meu ministeri. Avui, en les seves exèquies, no en podia ser proclamat cap d'altre, no en podia ser predicat cap altre.

Poc abans de morir, em va dir amb veu molt fineta i ulls plorosos, “et tocarà presidir el meu enterrament, no parlis, si us plau, de les meves virtuts, que no en tinc”. Ho he respectat.

Crec, però, que he d'acabar aquestes paraules amb uns agraïments senzills. Moltes gràcies a tots els que heu pregat per ell, a tots els que us heu interessat pel seu estat de salut tot i no poder parlar-hi o visitar-lo des de fa mesos, als metges i infermeres que l'heu atès tan professionalment i

delicadament, especialment a la doctora Ribell, a la germana Imma, vedruna, que li has portat cada dia l'eucaristia i li has estat motiu de consol i companyia, i sobretot a vosaltres nebots i nebodes que tant heu fet per ell sempre i especialment aquests darrers mesos i setmanes. Ell em deia: "Xavier, estic sorprès de com s'estan portant amb mi", referint-se a vosaltres. Jo ho resumiria així, tot i ésser conscient que tinc alguns dels meus nebots aquí: demano a Déu que, a les meves velleses, els meus nebots, si cal, em cuidin així.

Església de Sant Esteve de Granollers
Festa de Sant Timoteu i Sant Titus, 26 de gener de 2019